OIR-OPERAATION PERUSTEET, PUOLUSTUSVALIOKUNTAKUULEMINEN 7.3.2017

PERUSTEET

YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi elokuussa 2014 päätöslauselman 2170 (2014), jossa se toisti jäsenmaille pyyntönsä ryhtyä ”kaikkiin mahdollisiin toimiin, jotka ovat tarpeen, soveliaita ja kansainvälisen oikeuden mukaisia, joilla pystytään vastustamaan ISIL:n toimintaa”.

Päätöksen pohjalta käynnistettiin Operation Inherent Resolve (OIR) terroristijärjestö DAISH´in vastaisen toiminnan koordinoimiseksi ja tehostamiseksi. DAISH tunnetaan myös muilla nimillä, kuten ISIL (Islamic State of Iraq and the Levant) ja ISIS (Islamic State in Iraq and Syria).

Tasavallan presidentin ja valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen ministerivaliokunnan yhteinen kokous (TP-UTVA) linjasi 19.9.2014, että Suomi osallistuu tähän kansainväliseen yhteistyöhön. Mukana on yli 60 maata, mukaan lukien kaikki EU-maat sekä Pohjoismaat. Yhteistyötä koordinoi Yhdysvallat.

Suomalainen Osasto Irakissa (SOI) osallistui Tasavallan Presidentin 20.3.2015 tekemällä päätöksellä operaatioon 12 kuukauden ajan. Toiminta alkoi elokuussa 2015.

Tasavallan presidentti päätti 29.4.2016 Suomen osallistumisen jatkamisesta OIR -operaatiossa noin100 henkilöllä. Kansallinen osallistumispäätös on voimassa 31.8.2017 asti. Henkilöstömäärän kasvaessa ja toiminnan laajentuessa myös suomalaisen joukon nimi muuttui. Suomen osasto Irakissa (SOI) vaihtui 28.8.2016 Suomalaiseksi Kriisinhallintajoukoksi Irakissa (SKJI).

OIR -operaatio poikkeaa muista Suomen käynnissä olevista kriisinhallintaoperaatioista. Joukkojen asemaa Irakissa ei määritä yhteinen kansainvälinen sopimus alueella, vaan toiminta Irakissa perustuu Suomen ja Irakin väliseen noottien vaihtoon. Operaation suomalaisen henkilöstön asema on verrattavissa Wienin Yleissopimuksen mukaiseen esimerkiksi suurlähetystöjen teknisen asiantuntijahenkilöstön asemaan.

Operaation voimankäyttö perustuu Suomen laissa määritettyihin hätävarjelusäännöksiin.